ISSN: ۲۵۸۸-۷۵۱۳
www.jonapte.ir

مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش

سال هشتم، شماره ۹۰، آذر ۱۴۰۴

تدوین مدل علی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله

امیدعلی باپیری [۱] ، محراب شیرمحمدی [۲] ، زیبا ترک ملک [۳] ، زهرا حاتم نیا [۴]

[۱] استادیار گروه روانشناسی تربیتی، موسسه آموزش عالی باختر ایلام. ایران
[۲] کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، فارغ التحصیل دانشگاه باختر ایلام (نویسنده مسئول)
[۳] کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، فارغ التحصیل دانشگاه باختر ایلام
[۴] کارشناس ارشد آموزش ابتدایی، فارغ التحصیل دانشگاه باختر ایلام

چکیده

این پژوهش با هدف تدوین مدل علی اعتیاد به اینترنت براساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله انجام شد. پژوهش حاضر یک تحقیق توصیفی از نوع همبستگی به کمک مدلیابی معادلات ساختاری بود.جامعه آماری شامل دانش آموزان پسر مشغول به تحصیل در مدارس دوره دوم متوسطه در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود که به منظور تعیین حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان(۱۹۷۰) از میان آنها۲۱۶ نفر به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند.ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ(۱۹۹۸)، پرسشنامه سه عامل تاریک شخصیت تاریک جانسون و وبستر (۲۰۱۰) و پرسشنامه جرات ورزی کاتلر و گیورا(۱۹۷۶) بود.یافته ها نشان داد مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله دارای برازش مطلوب می باشد.در سطح معنا داری ۰/۰۵ بین سه عامل ماکیاولیسم،جامعه ستیزی،خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان رابطه منفی و معناداری وجود دارد. جرات ورزی بین ویژگی های شخصیتی ماکیاولیسم ، جامعه ستیزی و خود شیفته با اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان نقش میانجی را دارد.نتایج نشان داد که جرات ورزی می تواند اثر ویژگی های شخصیتی بر اعتیاد بر اینترنت را کاهش دهد بنابراین مدارس می توانند برای ارتقای جرات ورزی در دانش آموزان و تقویت آن برنامه های آموزشی برای دانش آموزان اجرا کنند.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، ماکیاولیسم، خود شیفتگی، جامعه ستیزی، جرات ورزی

مقدمه:

در شروع قرن بیست و یکم تغییرات مستمر فضای اجتماعی در سایه اینترنت اتفاق افتاد. امروزه اینترنت تنها ابزار با ویژگی های شتاب و سرعت است و در کنار ارزانی و سهولت دسترسی آسان در عرصه های علمی ارتباطات اجتماعی سرگرمی ها و تجارت سیطره افکنده است(تاس، ۲۰۱۷).چیرگی و تسلط بی قید و شرط اینترنت بر عرصه های مختلف زندگی چنان است که کیفیت زندگی بدون حضور آن تحت تأثیر قرار خواهد گرفت(پونتس و همکاران، ۲۰۱۵). ویژگی های منحصر به فرد اینترنت و دنیای مجازی سبب محبوبیت و جذابیت چشمگیر این رسانه در میان کاربران شده است. دسترسی آسان، تنوع مطالب، امکان ناشناس ماندن، عضویت شبکه های اجتماعی و اجتناب از واقعیت های ناخوشایند زندگی از جمله این جذابیت هاست. در این میان عدم شناخت کافی نسبت به چگونگی استفاده از اینترنت در کنار جذابیت های آن در ترکیب با برخی از ویژگی های شخصی افراد موجب سوء استفاده مفرط از اینترنت می شود استفاده افراطی از اینترنت سبب شده ست که در سال های اخیر پدیده ای به نام اعتیاد اینترنتی شکل گیرد(چن و فو، ۲۰۰۹). افراد از گروهه ای سنی مختلف از جمله کودکان نوجوانان و بزرگ سالان اکنون به اینترنت دسترسی آزاد دارند و از آن برای مقاصد متنوعی مانند کسب اطلاعات علمی ،آموزش سلامت اخبار و موارد دیگر استفاده می کنند (ژانگ و همکاران ۲۰۲۳). این پدیده به‌ویژه در میان دانش‌آموزان نوجوان، که در مرحله حساسی از رشد و توسعه هویت شخصی خود قرار دارند، قابل مشاهده است. اعتیاد به اینترنت به طور کلی به رفتارهایی اطلاق می‌شود که کاربر در استفاده از اینترنت بیشتر از آنچه که برای او مفید است، غرق می‌شود و به تدریج این وابستگی به اینترنت ممکن است به پیامدهای منفی در زندگی اجتماعی، تحصیلی، و روانی منجر شود.از عواملی که در افزایش و کاهش اعتیاد به اینترنت در نوجوانان تأثیر دارد، شخصیت است. شخصیت عبارت است از الگوی نسبتا پایدار صفات و گرایش ها یا ویژگی هایی که تا اندازه ای به رفتار دوام می بخشد و به طور اختصاصی تر شخصیت از صفات یا گرایش هایی تشکیل میشود که به تفاوت های فردی در رفتار، ثبات رفتار در طول زمان و دوام رفتار در موقعیت های گوناگون می انجامد (خضری و معنوی پور ۱۳۹۵) در سالهای اخیر پژوهش در زمینه تفاوت های فردی به مجموعه های کوچکی از سازه های شخصیتی تبدیل شده است که به صفات تاریک معروف هستند و روانشناسان اجتماعی و شخصیتی در نتیجه انجام تحقیقات تجربی متوجه شده اند که صفات تاریک شخصیتی قادر هستند برخی تغییرات در رفتار انسان را به صورتی دقیق پیش بینی کنند،(موور و اندرسون ۲۰۱۹). ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند پیش‌بینی‌کننده‌های مهمی برای اعتیاد به اینترنت باشند. در این بین، سه عامل تاریک شخصیت (ماکیاولی، خودشیفتگی و جامعه ستیزی) به عنوان عوامل تاثیرگذار بررسی می‌شوند. ماکیاول‌گرایی به تمایل افراد به استفاده از روش‌های فریبنده و برای رسیدن به اهداف خود اشاره دارد. خودشیفتگی روانی شامل ویژگی‌هایی مانند ترس، اضطراب و عدم استحکام عاطفی است و در نهایت، جامعه ستیزی به رفتارهای خشن و غیرمؤثر نسبت به دیگران اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که این ویژگی‌ها می‌توانند رابطه معناداری با رفتارهای اعتیادی داشته باشند و بر تمایل افراد به استفاده مفرط از اینترنت تأثیر بگذارند(وینزر،۲۰۱۴).در حوزه روانشناسی اجتماعی و مشاوره به مفهوم جرات ورزی توجه ویژه شده است و آن به دلیل تعاریف چند بعدی جرعت ورزی است که سه نقطه اصلی فتار شناخت و عاطفه را پوشش می‌دهد(لی شین و زکریا،۲۰۲۲)، جرات ورزی یک شیوه ارتباطی است که بر حقوق فرد به طریقی قابل احترام تأکید میکند و فرد به طور صریح و قابل قبول تر حرف هایش را ابراز میکند به طوری که دیگران بهتر آنها را می فهمند و در نتیجه کمک بیشتری برای رسیدن به حرف هایشان دریافت میکنند. رفتار جرات ورزی وجود یک ابراز خالصانه نقطه نظرات احساسات و باورها است رفتاری است که حقوق فرد با شأن و احترام رعایت میشود و رفتار جرات ورزی از طریق کلمات رفتار و عکس العمل های فرد مشاهده میشود (آورکیوا ، ۲۰۱۵). همچنین جرأت‌ورزی به عنوان یک سازه مهم در رفتار اجتماعی و مدیریت احساسات، تاثیر دارد. جرأت‌ورزی به توانایی فرد در ابراز نیازها و احساسات خود به شیوه‌ای مثبت و محترمانه اشاره دارد. افرادی که دارای سطوح بالاتری از جرات‌ورزی هستند، ممکن است بهتر بتوانند از وابستگی به اینترنت اجتناب کنند و به جای آن، ارتباطات اجتماعی حقیقی را تقویت کنند. بنابراین، جرات ورزی در فهم پیچیدگی‌های اعتیاد به

اینترنت و پیشگیری از آن در میان دانش‌آموزان مفید است(وینزر،۲۰۱۴).با توجه به مباحث مطرح شده، این پژوهش با هدف تدوین مدل علی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان انجام گرفته است.

مبانی نظری پژوهش:

امروزه یکی از روش‌های موثر در فرایند آموزش و انتقال دانش، استفاده از اینترنت و فضای مجازی است با پیدایش فضاهای مجازی استفاده از آنها جز جدایی ناپذیر، از زندگی بسیاری از دانش آموزان شده است، که بر روی کلیه جوانب زندگی آنها از جمله میزان مطالعه، عملکرد و انگیزه، پیشرفت تحصیلی تاثیر داشته است(خجسته و مصدقی، ۱۴۰۱). افراد از گروه‌های سنی مختلف از جمله کودکان نوجوانان و بزرگسالان اکنون به اینترنت دسترسی آزاد دارند و از آن برای مقاصد متنوعی مانند کسب اطلاعات علمی، آموزش، سلامت، اخبار و موارد دیگر استفاده می‌کنند(ژانگ و همکاران،۲۰۲۳). در کنار تمام مزایای استفاده از فضای مجازی بهره‌گیری بیش از اندازه و افراطی از این فضا می‌تواند وابستگی و اعتیاد نسبت به آن را در پی داشته باشد اعتیاد به اینترنت ۱معمولا به عنوان شرایطی تعریف می‌گردد که در آن افراد از توانایی کنترل خویش در بهره‌گیری مناسب از اینترنت برخوردار نیستند و به شکل کاملاً افراطی وابستگی شدیدی را به اینترنت و استفاده از آن نشان می‌دهند(پورآقارودبره و همکاران، ۱۴۰۱). انجمن روانشناسی آمریکا نیز اعتیاد به فضای مجازی را به عنوان الگوی بهره‌گیری از اینترنت می‌داند که در طی یک بازه زمانی دو ماهه پیامدهای ناسازگارانه و اختلال عملکردی را برای فرد به همراه می‌آورد(درسپ۲،۲۰۲۰).شواهد قابل ملاحضه ای وجود دارد که از ارتباط بین مشکلات روانی اجتماعی،عواطف منفی و پریشانی های مزمن با آسیب پذیری به اعتیاد حمایت کرده اند(سینها، ۲۰۰۸). یکی از عوامل بسیار مهم در آسیب پذیری و گرایش به آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد به اینترنت عوامل شخصیتی هستند در واقع شخصیت نحوه تعامل فرد با عوامل آسیب‌زا را تعیین می‌کند.(هاستوسکی،پرو کوپ، ۲۰۱۸). شخصیت عبارت است از الگوی نسبتاً پایدار صفات و گرایش‌ها یا ویژگی‌هایی که تا اندازه‌ای به رفتار دوام می‌بخشد. به طور اختصاصی‌تر شخصیت از صفات یا گرایش‌هایی تشکیل می‌شود،که به تفاوت‌های فردی در رفتار، ثبات رفتار، در طول زمان و دوام رفتار در موقعیت‌های گوناگون می‌انجامد(خضری و معنوی پور، (۱۳۹۵) تلاش‌های گوناگونی پیرامون طبقه‌بندی صفات شخصیتی ناکارآمد، انجام پذیرفته است از این بین طبقه‌بندی صفات سه گانه تاریک شخصیت ۳توجه زیاد ی در دهه گذشته درحیطه‌های روانشناسی اجتماعی و شخصیت جلب کرده است (جانسون و همکاران،۲۰۱۲).اصطلاح شخصیت تاریک برای اشاره به سه صفت اجتماعی ناپسند، ماکیاولی، خودشیفتگی و جامعه ستیزی توسط پولهاوس ویلیام (۲۰۰۲) مطرح گردید.این سه صفت به نوعی همگی بر شرارت اجتماعی، سردی عاطفی، دورویی و پرخاشگری تمرکز دارند(جانسون و مک کاین۲۰۱۲). جامعه ستیزی صفتی است که با تکانش وری، هیجان خواهی، رفتار غیر قابل پیش‌بینی، فریبندگی و فقدان اضطراب و همدلی مشخص می‌شود و دارای دو عامل جامعه ستیزی اولیه یا وسیله‌ای و جامعه ستیزی ثانویه یا متخاصم واکنشی است. جامعه ستیزی اولیه شامل جنبه‌های عاطفی سطحی همدلی پایین و بی‌احساسی بین فردی است و جامعه ستیزی ثانویه از جنبه‌های دغلکاری اجتماعی و انحراف تشکیل می‌شود و به روش‌های مختلف به جامعه ستیزی، روان آزرده تکانشی و پرخاشگر اشاره دارد. ماکیاولگرایی نگرش‌های بدگمانی و بی‌اعتمادی و ناتوانی در تشخیص هیجان‌های دیگران مشخص می‌شود و ماکیاول۴گراها به استفاده از رفتارهای فریب‌آمیز، سوء استفاده گرانه و

۱- Internet addiction

۲ -Dresp

۳ Three dark factors of personality

٤ Machiavell

چاپلوسی به منظور انجام علایق شخصی خود دارند. این صفت با راهبرد اجتماعی فریبکاری و خدمت به خود با سه مولفه اصلی بدبینی فریبکاری و این دیدگاه که هدف وسیله را توجیه می‌کند، مشخص می‌شود. خودشیفتگی نیز به صورت حس خود استحقاقی، تسلط و خودشیفتگی تمرکز بر خود فقدان همدلی و نیاز ه تحسین تعریف شده و با حرمت خود گسترش یافته، خودمحوری، حس بی‌همتایی قدرت و اقتدار مشخص می‌شود(عطا دخت و دیگران،۱۳۹۸). مطالعه‌ای توسط (آینسورث و همکاران،۲۰۱۷) نشان داد که سطح بالای ناهنجاری‌های شخصیتی می‌تواند به افزایش استفاده از بازی‌های آنلاین و دیگر فعالیت‌های اینترنتی منجر شود که نهایتاً به اعتیاد مستمر به اینترنت تبدیل می‌شوند. همچنین پژوهشی توسط(دورسی و کاس، ۲۰۲۰) نشان داد که افراد با سطوح بالای خودشیفتگی و جامعه ستیزی با تمایل به استفاده از اینترنت به عنوان یک راه‌حل برای خنثی‌سازی احساسات منفی و جستجوی تأیید اجتماعی، بیشتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت هستند. مطالعه ی انجام شده توسط (مصطفی و صالح، ۲۰۱۸)نیز نشان داد که نوجوانان با صفات خودشیفتگی و ماکیاولیسم به دلیل نیاز به تأیید و پشتیبانی عاطفی، به سمت استفاده مفرط از اینترنت میل پیدا می کنند که با رفتارهای اعتیادآور در اینترنت ارتباط دارد.یکی از توانمندی هایی که با کاهش عوامل خطر و ارتقای عوامل محافظت کننده از اعتیاد به طور کلی و اعتیاد به اینترنت به طورخاص ارتباط دارد، جرات ورزی است. زیرا به خوبی مهارت های اجتماعی و شایستگی شخصی را در افراد افزایش می دهد. (بوتوین و گریفن، ۲۰۰۲). جرات ورزی زمانی اعمال می‌شود، که فرد بتواند آزادانه احساسات خود را بیان کند بتواند اهداف خود را در موقعیت‌های کلی و خاص تعریف نماید و بتواند آن را ایجاد کند(تانگ لی و همکاران ،۲۰۲۲).جرأت ورزی یعنی توانمندی ارائه پاسخ‌های مختلف و تصمیم گیری‌های انعطاف پذیر در موقعیت‌های پیش بینی نشده در شرایطی که باعث ایجاد تزلزل تردید و اضطراب در موقعیت‌های اجتماعی می‌شود(بلیک و همکاران،۲۰۱۷). جرات ورزی یک شیوه ارتباطی است که بر حقوق فرد به طریقی قابل احترام تاکید می‌کند و فرد به طور صریح و قابل قبول‌تر حرف‌هایش را ابراز می‌کند، طوری که دیگران بهتر آنها را می‌فهمند و در نتیجه کمک بیشتری برای رسیدن به حرف‌هایشان دریافت می‌کنند. رفتار جرأت ورزی وجود یک ابراز خالصانه نقطه نظرات احساسات و باورها است رفتاری است که حقوق فرد با شان و احترام رعایت می‌شود و رفتار جرأت ورزی از طریق کلمات رفتار و عکس‌العمل‌های فرد مشاهده می‌شود(آورکیوا،۲۰۱۵).

اسمیز و جونز،(۲۰۲۳) در پژوهشی نشان دادندکه ویژگی‌های سه عامل تاریک شخصیت، به‌ویژه ماکیاولیسم و جامعه ستیزی، با سطوح بالای اعتیاد به اینترنت مرتبط هستند. همچنین، جرات‌ورزی توانست تأثیر این ویژگی‌ها را به‌طور معناداری کاهش دهد. نوجوانانی که دارای سطوح بالاتری از جرات‌ورزی بودند، نسبت به همسالان خود با سطوح پایین‌تر از ویژگی‌های تاریک شخصیت، کمتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار داشتند. جانسون و ویلیامز (۲۰۲۴) نشان دادند که ویژگی‌های تاریک شخصیت با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت و معناداری دارندو به‌طور خاص، روان‌رنجوری به‌عنوان قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت شناسایی شد. همچنین، جرات‌ورزی به‌دلیل تأثیر مثبتش بر رفتارهای اعتیادی، به‌عنوان یک عامل میانجی موثر شناسایی شد؛ به‌طوری که نشان داده شد سطوح بالاتر از جرات‌ورزی می‌تواند تأثیر منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت را کاهش دهد. عطایی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که آموزش مهارت جرأت ورزی بر افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش اعتیاد به اینترنت دانش آموزان تاثیر گذار است. به طور کلی ویژگی‌های تاریک شخصیت می‌توانند به افزایش رفتارهای اعتیادآور در زمینه استفاده از اینترنت منجر شوند. اما جرات ورزی به‌عنوان یک عامل میانجی می‌تواند به افراد کمک کند تا با ایجاد مرزهای سالم و بهبود تعاملات اجتماعی، اعتیاد به اینترنت راکاهش دهد. به عبارتی، اگر افراد با ویژگی‌های تاریک شخصیت جرات ورزی بیشتری داشته باشند، احتمال کمتری برای گرفتار شدن در اعتیاد به اینترنت خواهند داشت. با توجه به افزایش روزافزون اعتیاد به اینترنت در بین نوجوانان، ضروری است که مدل‌های علی مؤثر در این زمینه تدوین شود. این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا تدوین مدل علی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با میانجی گری جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله دارای برازش مطلوب است؟ نوجوانی دوره‌ای حساس و آسیب‌پذیر در تکوین شخصیت و رفتارهای اجتماعی است. مطالعات نشان می‌دهند که دانش‌آموزان به‌دلیل ویژگی‌های روانشناختی خاص، از جمله کنجکاوی، هیجان‌طلبی و عدم کنترل کامل تکانه‌ها،

بیشتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار دارند (رضایی و همکاران، ۱۳۹۸).رشد چشمگیر استفاده از اینترنت و به خصوص رواج روز افزون آن بین نوجوانان و جوانان نگرانی‌های فزاینده‌ای را در بین بسیاری از کارشناسان در مورد اثرات مخرب اینترنت ایجاد کرده است همزمان با دسترسی گسترده مردم به اینترنت شاهد نوعی وابستگی در نوجوانان و جوانان به آن هستیم. از طرفی در عین حال که روابط افراد به ویژه نوجوانان و جوانان در جهان مجازی افزایش می یابد،در مقابل از روابط آن ها در جهان واقعی کاسته می شود(با خداقمصری،ف، ۱۳۹۴).

اعتیاد به اینترنت به عنوان یک معضل اجتماعی در قرن ۲۱ شناخته می‌شود. گزارش‌ها حاکی از افزایش خیره کننده تقریبا ۱۳۳درصدی جمعیت جهانی کاربران اینترنت بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ است(منگ و همکاران، ۲۰۲۲).آمارها نشان داد که ۸۵٪ دانش آموزان به‌طور روزانه به اینترنت دسترسی دارند و میانگین زمان صرف شده برای اینترنت حدود ۷.۵ ساعت در روز است(ریدوت و روب،۲۰۲۰). علاوه براین بر اساس یک مطالعه انجام‌شده در ایران، ۴۰٪ از دانش‌آموزان سطح متوسطه به اعتیاد به اینترنت دچار بودند و این موضوع به طور مستقیم بر عملکرد تحصیلی آنها تأثیر منفی گذاشته است (خلیلی، ۱۳۹۷). این اعتیاد می‌تواند پیامدهای منفی زیادی داشته باشد، از جمله کاهش عملکرد تحصیلی، بروز اضطراب و افسردگی، و اختلالات خواب، که هر کدام به نوبه خود می‌توانند مشکلات جدی در روند رشد اجتماعی و تحصیلی نوجوانان ایجاد کنند. بنابراین، شناسایی و درک عوامل مؤثر بر اعتیاد به اینترنت، به ویژه در جوامع آموزشی، امری ضروری است(کاس و گریفیث[۵]،۲۰۱۲)

پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهند که عوامل شخصیتی نقش مهمی در گرایش به رفتارهای اعتیادگونه دارند. سه عامل تاریک شخصیت شامل نارسیسم[۶]، ماکیاولیسم [۷]و روان‌آزردگی می‌توانند بر رفتارهای اینترنتی افراد تأثیرگذار باشند (داوی [۸]و همکاران، ۲۰۱۷).تاریکی شخصیت به ویژگی‌هایی اشاره دارد که ممکن است انگیزه‌های غیر اخلاقی را در فرد بوجود آورند و اهتمام آن‌ها را به رفتارهای ناهنجار افزایش دهد. سه بعد اصلی تاریکی شخصیت شامل ماکیاولیسم(تمایل به استفاده از فریب) ،خودشیفتگی (نیاز به تأیید بیش از حد و تمرکز بر خود)؛ و روان‌پریشی (عدم همدلی و رفتارهای ضد اجتماعی) است،همچنین افراد با ویژگی‌های تاریک شخصیت، به دلیل تمایل به فرار از احساسات منفی و فشارهای اجتماعی، احتمال بیشتری دارد که به اعتیاد به اینترنت روی آورند. این ویژگی‌ها می‌توانند منجر به رفتارهای فراری از واقعیت‌ها شوند که در نهایت به انزوا و افسردگی منتهی می‌شود. برای مثال، نوجوانانی که از ماکیاولیسم بالاتری برخوردارند، ممکن است از اینترنت به عنوان وسیله‌ای برای جلب توجه و دوست‌یابی استفاده کنند، اما این رفتارهای سطحی می‌تواند به زوال روابط عمیق‌تر منجر گردد(جان و پائولهوس[۹]، ۲۰۱۴).

جرات‌ورزی به عنوان یک مهارت کلیدی اجتماعی می‌تواند به عنوان یک عامل محافظ در برابر اعتیاد به اینترنت عمل کند. افرادی که درصد بالاتری از جرات‌ورزی دارند، توانایی بهتر در بیان احساسات و نیازهای خود را دارند و از این طریق می‌توانند به طور مؤثری با چالش‌های اجتماعی و فشارهای زندگی روبرو شوند همچنین جرات‌ورزی می‌تواند به افراد کمک کند تا

---

[۵] Kuss, Griffiths

[۶] narsism

[۷] Machiavellism

[۸] Davey

[۹] Jones & Paulhus

احساسات منفی خود را مدیریت کنند و از رفتارهای فرارکننده که به اعتیاد به اینترنت منجر می‌شود، دوری گزینند (هندرسون[۱۰]، ۲۰۱۸).

مدل‌سازی علّی یکی از ابزارهای کلیدی در روانشناسی و علوم اجتماعی است که به شناسایی روابط علت و معلولی کمک می‌کند. در این تحقیق، هدف تدوین یک مدل علی برای بررسی رابطه بین ویژگی‌های تاریک شخصیت، جرات‌ورزی و اعتیاد به اینترنت است. این مدل می‌تواند به ایجاد راهکارهای مؤثر برای مداخلات کمک کند، تا مدارس و والدین بتوانند تأثیرات منفی اعتیاد به اینترنت را کاهش دهند.به طور خاص، مدل پیشنهادی نشان می‌دهد که ویژگی‌های تاریک شخصیت می‌توانند منجر به افزایش خطر اعتیاد به اینترنت شوند، اما این تاثیرات با جرات‌ورزی به عنوان یک عامل میانجی کاهش می‌یابند. به عبارتی دیگر، اگر یک نوجوان مهارت‌های جرات‌ورزی بالایی داشته باشد، ممکن است بتواند از اثرات منفی نشأت‌گرفته از ویژگی‌های تاریک شخصیت خود بر اعتیاد به اینترنت جلوگیری کند. این رویکرد می‌تواند زمینه را برای طراحی برگزاری کارگاه‌های آموزشی و مشاوره‌های گروهی فراهم آورد که بر تقویت جرات‌ورزی تأکید دارند.

پیشینه ی پژوهش:

حقی خلیفه و همکاران (۱۴۰۳)پژوهشی با عنوان بررسی نقش واسطه ای احساس تنهایی و سبک های دلبستگی در رابطه اعتیاد به اینترنت با صفات چهارگانه تاریک شخصیت انجام داد. این پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند که به روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۳۹۵ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه صفات چهارگانه تاریک شخصیت، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت، پرسشنامه سبک های دلبستگی و پرسشنامه احساس تنهایی بود. نتایج نشان داد بین صفات تاریک شخصیت با اعتیاد به اینترنت رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد. همچنین اثر غیرمستقیم صفات تاریک دیگرآزاری و جامعه ستیزی به واسطه ی احساس تنهایی و اثر غیرمستقیم ماکیاولیسم به واسطه ی دلبستگی ناایمن اضطرابی بر اعتیاد به اینترنت مثبت و معنادار بود.

نادری فر و همکاران (۱۴۰۳) پژوهشی با عنوان مدل یابی معادلات ساختاری رابطه بین ویژگی های شخصیتی با گرایش به اعتیاد در نوجوانان با نقش میانجی گر بهزیستی هیجانی انجام دادند. این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی با معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم دبیرستان های دولتی شهر رشت در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به تعداد ۱۶۴۵۱ دانش آموز بود. جهت تعیین حجم نمونه، تعداد ۳۰۰ دانش آموز پسر، با روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای به عنوان نمونه پژوهش انتخاب و پرسشنامه های پنج عاملی شخصیت نیو [۱۱](کاستا و مک گری[۱۲]، ۱۹۷۰)، مقیاس بهزیستی هیجانی (کییز [۱۳]و همکاران، ۲۰۰۲) و پرسشنامه گرایش به اعتیاد (فرجاد و همکاران، ۱۳۸۵) را تکمیل نمودند. داده ها با ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل مسیر و معادلات ساختاری و با نرم افزار SPSS-۱۹ و AMOS-۲۲تحلیل شد. نتایج نشان داد اثر مستقیم برون گرایی (۲۱/۰) و جامعه ستیزی (۲۲/۰) بر گرایش به اعتیاد معنی دار است .(P< ۰/۰۵) همچنین اثر غیرمستقیم جامعه ستیزی از طریق بهزیستی هیجانی بر گرایش به اعتیاد معنی دار بود و

[۱۰] Henderson

[۱۱] New five

[۱۲] Costa and McGarry

[۱۳] kiz

می توان گفت ویژگی های شخصیتی برون گرایی و جامعه ستیزی به صورت مستقیم و جامعه ستیزی به شکل غیر مستقیم و با میانجی گری بهزیستی هیجانی بر سطح گرایش به اعتیاد اثر داشتند.

رمضانپور و همکاران (۱۴۰۱)پژوهشی با عنوان الگوی ساختاری سبک های دلبستگی، سه گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن با اعتیاد به شبکه های اجتماعی با میانجیگری مهارت های ارتباطی در دانش آموزان انجام دادند. این پژوهش توصیفی- همبستگی از نوع مدل یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهرستان نورآباد (دلفان) در سال تحصیلی ۱۴۰۰ تشکیل میدهند. نمونه پژوهش ۴۰۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهرستان نورآباد (دلفان) بود که به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و به پرسشنامه های سبک های دلبستگی هازن و شیور [۱۴](۱۹۸۷) سه گانه تاریک شخصیت جونز و پائلوس [۱۵](۲۰۱۴) پرسش نامه حساسیت به طرد دونی و فلدمن [۱۶](۱۹۹۶) پرسش نامه اعتیاد به شبکه های اجتماعی توتگون - یونال و دنیز (۲۰۱۵) و مهارت های ارتباطی کروکوت [۱۷](۱۹۹۶) به صورت آنلاین پاسخ دادند. نتایج حاصل از مدل یابی معادله ساختاری نشان داد که ۳۲ درصد از واریانس مهارت های ارتباطی توسط سبک های دلبستگی سه گانه تاریک شخصیت حساسیت به طرد شدن و ۴۱ درصد از واریانس اعتیاد به شبکه های اجتماعی توسط سبک های دلبستگی سه گانه تاریک شخصیت حساسیت به طرد شدن و مهارت های ارتباطی تبیین می شود.

محرابی و قربان جهرمی (۱۴۰۱)پژوهشی با عنوان اثر بخشی تماشای فیلم با محوریت سوء مصرف مواد همراه با بحث گروهی بر جرأت ورزی، خودکنترلی و نگرش نسبت به اعتیاد انجام دادند.این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه جوانان پسر شهرستان گناباد در سال ۱۳۹۹ بود. از این بین ۳۰ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵) نفر) و کنترل (۱۵) نفر) قرار گرفتند. شرکت کنندگان هر دو گروه پرسشنامه های خود کنترلی نگرش به اعتیاد و جرأت ورزی را در پیش آزمون و پس آزمون تکمیل کردند مداخله فیلم های سینمایی با محوریت سوء مصرف مواد همراه با بحث گروهی در ۸ جلسه ۱۲۰ دقیقه ای بر روی گروه آزمایش اجرا شد. داده ها با روش تحلیل کوواریانس [۱۸]چند متغیری تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که مداخله فیلم های سینمایی با محوریت سوء مصرف مواد همراه با بحث گروهی بر تغییر نگرش و جرأت ورزی بیان قاطعانه و رد قاطعانه جوانان پسر نسبت به اعتیاد اثر بخشی داشت اما بر خودکنترلی و درخواست قاطعانه این افراد تأثیر معناداری نداشت.

جوکار و همکاران (۱۴۰۱) پژوهشی با عنوان آزمون مدل اعتیاد به اینترنت بر اساس جنبه های آسیب شناسی روانی، شخصیتی و شناخت اجتماعی با میانجی گری راهبردهای مقابله ای و انتظارات استفاده از اینترنت انجام دادند. این پژوهش توصیفی - همبستگی بود.جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان گرگان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای تعداد ۳۵۳ نفر انتخاب شدند. ابزار تحقیق شامل مقیاس کوتاه اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۶)، مقیاس عزت نفس روزنبرگ [۱۹](۱۹۶۵)، مقیاس خودکارآمدی

[۱۴] cpehazan & sheyvar

[۱۵] Jones & Paulus

[۱۶]Doney &Feldman

[۱۷] Crockett

[۱۸] Covariance

[۱۹] Rosenberg

شوارتز [۲۰](۱۹۹۵)، فهرست استرس مزمن شولتز [۲۱](۲۰۰۴)، مقیاس تنهایی دیونگ [۲۲](۲۰۰۶)، مقیاس مقابله مختصر کارور [۲۳](۱۹۹۷) و انتظارات استفاده از اینترنت برند [۲۴](۲۰۱۵) بود. داده ها با روش مدل معادلات ساختاری تحلیل شد. نتایج نشان داد اثر مستقیم جنبه های آسیب شناسی روانی بر اعتیاد به اینترنت معنادار نبود همچنین کنترل نشانه های خلقی و اضطراب، آموزش راهبردهای افزایش خودکارآمدی، عزت نفس، حمایت اجتماعی ادراک شده و مهارت های مقابله ای و تغییر انتظارات استفاده از اینترنت، در پیشگیری از ایجاد و ابقای اعتیاد به اینترنت مفید است.

ذوقی (۱۴۰۱) پژوهشی با عنوان مدل اعتیاد به اینترنت براساس هوش فرهنگی، پنج عامل بزرگ شخصیت، و رفتارهای پرخطر، با میانجی‌گری تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان انجام داد. این پژوهش از نوع توصیفی هم بستگی و با روش معادلات ساختاری شکل گرفت. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی بود. با استفاده از فرمول کوکران، حجم نمونه ۳۱۲ نفر تعیین شد که به روش در دسترس از بین افراد جامعه آماری پژوهش انتخاب شده و به پرسش نامه های اعتیاد به اینترنت، پنج عامل بزرگ شخصیت نیو، هوش فرهنگی، تنظیم شناختی هیجان، و رفتارهای پرخطر پاسخ دادند. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزارهای اس.پی.اس.اس. و ایموس نسخه ۲۲ انجام شد. نتایج نشان داد هوش فرهنگی، پنج عامل بزرگ شخصیت، رفتارهای پرخطر، با تنظیم شناختی هیجان رابطه مستقیم داشته و بر آن تاثیر مثبت دارند. علاوه بر آن، تنظیم شناختی هیجان نیز با اعتیاد به اینترنت رابطه مستقیم داشته و بر آن تاثیر مثبت دارد.

جانسون و ویلیامز[۲۵](۲۰۲۴) پژوهشی با عنوان بررسی پیوند بین ویژگی‌های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت: نقش واسطه‌ای شجاعت انجام دادند. این مطالعه به بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت در جوانان و نقش میانجی جرات‌ورزی در این رابطه پرداخته است.. نمونه این تحقیق شامل ۴۰۰ نفر (۲۰۰ دختر و ۲۰۰ پسر) از دانش‌آموزان مقطع دبیرستان در شهرهای مختلف انگلیس بود. داده‌ها با استفاده از ابزارهای معتبری همچون مقیاس‌های شخصیت تاریک (DARK)و مقیاس اعتیاد به اینترنت (IAT) جمع‌آوری شد. همچنین، پرسشنامه‌ای برای اندازه‌گیری سطح جرات‌ورزی به کار رفت.تحلیل‌های آماری و مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) نشان دادند که ویژگی‌های تاریک شخصیت با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت و معناداری دارند. به‌طور خاص، روان‌رنجوری به‌عنوان قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت شناسایی شد. همچنین، جرات‌ورزی به‌دلیل تأثیر مثبتش بر رفتارهای اعتیادی، به‌عنوان یک عامل میانجی موثر شناسایی شد؛ به‌طوری که نشان داده شد سطوح بالاتر از جرات‌ورزی می‌تواند تأثیر منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت را کاهش دهد.

نوفو [۲۶]و همکاران (۲۰۲۴) پژو هشی با عنوان ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت با نقش میانجی کارکرد خانواده در بین دانش آموزان نوجوان انجام دادند. این پژوهش مقطعی است که بر روی ۳۱۵۰ دانش‌آموز نوجوان در سطح کلاس/کلاس

---

[۲۰] Schwartz

[۲۱] Schultz

[۲۲] Diong

[۲۳] carver

[۲۴] brend

[۲۵] Johnson and Williams

[۲۶] Nwufo

JSS۱-SS۳ در کشور نیجریه انجام شد که با معیارهای استاندارد شده پرسشنامه شخصیتی پنج بزرگ، آزمون اعتیاد به اینترنت و شاخص آپگار خانواده مورد ارزیابی قرار گرفتند. برای بررسی روابط دو متغیره بین متغیر جمعیت شناختی و سایر متغیرهای مورد علاقه از همبستگی پیرسون استفاده شد، در حالی که برای آزمون فرضیه ها از ماکرو فرآیند مبتنی بر رگرسیون هیز برای SPSS استفاده شد. نتایج نشان داد گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی، برون گرایی و روان رنجورخویی با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت داشت، در حالی که موافق بودن با اعتیاد به اینترنت ارتباط منفی داشت. عملکرد مثبت خانواده با اعتیاد به اینترنت همبستگی منفی داشت. عملکرد مثبت خانواده روابط برون گرایی و سازگاری را با اعتیاد به اینترنت تعدیل می کند، اما نه در باز بودن به تجربه، وظیفه شناسی و روان رنجوری با اعتیاد به اینترنت.

ایفئوما و آیک۲۷ (۲۰۲۴) پژوهشی با عنوان ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت با نقش میانجی گری کار کرد خانواده در بین دانش آموزان انجام دادند ، این پژوهش مقطعی است که بر روی ۳۱۵۰ دانش‌آموز نوجوان در سطح کلاس/کلاس JSS۱-SS۳ در کشور نیجریه انجام شد که با معیارهای استاندارد شده پرسشنامه شخصیتی پنج بزرگ، آزمون اعتیاد به اینترنت و شاخص آپگار خانواده مورد ارزیابی قرار گرفتند. برای بررسی روابط دو متغیره بین متغیر جمعیت شناختی و سایر متغیرهای مورد علاقه از همبستگی پیرسون استفاده شد، در حالی که برای آزمون فرضیه ها از ماکرو فرآیند مبتنی بر رگرسیون هیز برای SPSS استفاده شد. نتایج نشان داد گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی، برون گرایی و روان رنجورخویی با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت داشت، در حالی که موافق بودن با اعتیاد به اینترنت ارتباط منفی داشت. عملکرد مثبت خانواده با اعتیاد به اینترنت همبستگی منفی داشت. عملکرد مثبت خانواده روابط برون گرایی و سازگاری را با اعتیاد به اینترنت تعدیل می کند، اما نه در باز بودن به تجربه، وظیفه شناسی و روان رنجوری با اعتیاد به اینترنت.

توران ۲۸و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی با عنوان نقش میانجی سه گانه شخصیت تاریک در رابطه طردگرایی و اعتیاد به رسانه های اجتماعی در نوجوانان ترکیه انجام دادند. در مطالعه حاضر، یک مدل فرضی را برای بررسی اثر واسطه‌ای سه گانه تاریک بر رابطه بین طردگرایی و اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی آزمایش شده است . داده ها از ۴۹۷ نوجوان ترک (M = ۱۴/۹۸، ۰/۹۳ = انحراف معیار) که به طور منظم از رسانه های اجتماعی استفاده می کنند جمع آوری شد. شرکت کنندگان معیارهای طرد شدن، ویژگی های شخصیتی تاریک و اعتیاد به رسانه های اجتماعی را تکمیل کردند. نتایج تجزیه و تحلیل میانجی‌گری، روابط معنی‌داری را بین طردگرایی، اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی و سه گانه تاریک نشان داد. به طور خاص، متغیرهای سه گانه تاریک به عنوان میانجی در رابطه بین طردگرایی و اعتیاد به رسانه های اجتماعی عمل کردند. مطالعه حاضر همچنین بر اهمیت ویژگی‌های شخصیتی تاریک به عنوان میانجی رابطه بین طردگرایی و اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی تأکید می‌کند.

کولاک ۲۹و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی با عنوان عزت نفس و سطح اعتیاد به رسانه های اجتماعی با نقش واسطه ای تصویر بدن در نوجوانان هندوستانی انجام دادند. نمونه پژوهش شامل ۲۰۴ نوجوان، ۶۷ (۳۲/۸٪) دختر و ۱۳۷ (۶۷/۲٪) پسر با میانگین سنی ۱/۲۰ ± ۱۵/۹۰ سال بود که دانش‌آموز دبیرستانی بودند. سطوح عزت نفس شرکت کنندگان با «مقیاس عزت نفس روزنبرگ»، سطوح وابستگی آنها به رسانه های اجتماعی با «مقیاس اختلال استفاده از رسانه های اجتماعی» و تصاویر بدن آنها با استفاده از «خود بدن چند بعدی» اندازه گیری شد. نتایج نشان داد بین سطح عزت نفس شرکت‌کنندگان و سن آن‌ها یا سطح تحصیلات والدینشان رابطه معناداری مشاهده نشد. بین سطح عزت نفس شرکت کنندگان و میزان اعتیاد به رسانه های اجتماعی رابطه منفی متوسط و معنی دار وجود داشت و بین سطح عزت نفس و تصاویر بدنی آنها همبستگی مثبت

۲۷ Ifeoma, Osita

۲۸ Turan

۲۹ Cloak

متوسط و معنی دار وجود داشت.مشخص شد که سطوح اعتیاد به رسانه های اجتماعی شرکت کنندگان به طور منفی سطح عزت نفس و تصویر بدن آنها را پیش بینی می کند. مشخص شد که تصویر بدن یک اثر میانجی جزئی بر رابطه بین اعتیاد به رسانه های اجتماعی و سطوح عزت نفس شرکت کنندگان دارد.

کاس و گریفین۳۰(۲۰۲۳) تحقیق با عنوان بررسی رابطه سه عامل تاریک شخصیت با اعتیاد به اینترنت انجام دادند. این پژوهش با استفاده از یک روش پیمایشی و جمع‌آوری داده‌ها از ۳۰۰ دانش‌آموز (۱۵۴ دختر و ۱۴۶ پسر) در مدارس متوسطه انگلیس، پژوهش به‌دنبال تبیین چگونگی تأثیر ویژگی‌های شخصیتی نظیر ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه ستیزی بر رفتارهای اعتیادی به اینترنت بود. برای اندازه‌گیری اعتیاد به اینترنت از مقیاس اعتیاد به اینترنت (IAT) و ویژگی‌های شخصیتی از مقیاس شخصیتی پنج‌عاملی (BFI) استفاده شد.نتایج نشان داد که روان‌رنجوری قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت است، به‌طوری‌که افراد دارای سطوح بالاتر این ویژگی بیشتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار دارند. به‌علاوه، خودشیفتگی با استفاده مکرر از اینترنت و پیامدهای منفی آن نیز ارتباط مثبتی نشان داد. جرات‌ورزی به‌عنوان یک میانجی، تأثیر منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت را تعدیل کرد، به این معنا که سطح بالاتری از جرات‌ورزی می‌تواند به کاهش اثرات منفی ویژگی‌های تاریک بر اعتیاد به اینترنت کمک کند.

چن و زاک۳۱(۲۰۲۳)پژوهشی با عنوان مدل سازی معادلات ساختاری اعتیاد به اینترنت: نقش ویژگی های شخصیتی تاریک و شجاعت انجام دادند. این تحقیق به بررسی مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) برای تبیین ارتباطات بین ویژگی‌های تاریک شخصیت و اعتیاد به اینترنت در بین نوجوانان چینی پرداخته است .برای این منظور، داده‌ها از ۴۰۰ دانش‌آموز (۲۱۰ دختر و ۱۹۰ پسر) در مقطع متوسطه جمع‌آوری گردید. مقیاس‌های شخصیتی تاریک (DARK) و ابزار سنجش اعتیاد به اینترنت (IAT)به‌عنوان ابزارهای تحقیق انتخاب شدند. نتایج نشان داد که ویژگی‌های تاریک شخصیت، شامل ماکیاولیسم، جامعه ستیزی و خودشیفتگی، به‌طور معناداری با اعتیاد به اینترنت همبستگی دارند. مشخص گردید که روان‌رنجوری قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت است و به‌دنبال آن خودشیفتگی و ماکیاولیسم قرار دارند. همچنین، جرات‌ورزی به‌عنوان یک متغیر میانجی شناسایی شد و نتایج نشان داد که این ویژگی می‌تواند تأثیرات منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت را بر اعتیاد به اینترنت کاهش دهد. به‌عبارتی، نوجوانانی که از سطوح بالاتری از جرات‌ورزی برخوردار بودند، کمتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار داشتند.

اسمیز و جونز۳۲(۲۰۲۳) پژوهشی با عنوان نقش شجاعت در رابطه بین ویژگی های شخصیتی تاریک و اعتیاد به اینترنت انجام دادند. این مطالعه به تحلیل نقش جرات‌ورزی به‌عنوان یک عامل میانجی در ارتباط بین ویژگی‌های تاریک شخصیت و اعتیاد به اینترنت در میان نوجوانان انگلیسی پرداخته است. در این پژوهش از یک نمونه ۴۵۰ نفری از دانش‌آموزان (۲۳۰ دختر و ۲۲۰ پسر) بین سنین ۱۴ تا ۱۸ سال استفاده شد. ابزارهای مورد استفاده شامل پرسش‌نامه ویژگی‌های تاریک شخصیت (DARK) و مقیاس اعتیاد به اینترنت (IAT) بودند، که به‌منظور ارزیابی سطوح اعتیاد به اینترنت و ویژگی‌های شخصیتی تاریک به‌کار گرفته شدند. همچنین، مقیاس اندازه‌گیری جرات‌ورزی نیز برای سنجش تأثیر این ویژگی بر اعتیاد به اینترنت به‌کار رفت.نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که ویژگی‌های تاریک شخصیت، به‌ویژه ماکیاولیسم و جامعه ستیزی، با سطوح بالای اعتیاد به اینترنت مرتبط هستند. همچنین، جرات‌ورزی توانست تأثیر این ویژگی‌ها را به‌طور معناداری کاهش دهد. نوجوانانی که دارای سطوح بالاتری از جرات‌ورزی بودند، نسبت به همسالان خود با سطوح پایین‌تر از ویژگی‌های تاریک شخصیت، کمتر در معرض خطر

۳۰ Kuss, & Griffiths

۳۱ Chen & Zhang

۳۲ Smith & Jones

اعتیاد به اینترنت قرار داشتند. این یافته‌ها نشان‌دهنده پتانسیل جرات‌ورزی به‌عنوان یک عامل محافظتی در پیشگیری از اعتیاد به اینترنت است.

روش شناسی تحقیق:

در این تحقیق هدف اصلی، تدوین مدل علی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله است. از این رو، پژوهش حاضر یک تحقیق توصیفی از نوع همبستگی به کمک مدلیابی معادلات ساختاری و از لحاظ هدف، کاربردی است. مدل معادلات ساختاری روشی برای بررسی روابط میان متغیرهای پنهان است که همزمان متغیرهای مشاهده‌پذیر را نیز در نظر می‌گیرد. منظور از متغیرهای پنهان همان عوامل اصلی هستند که در یک الگو یا مدل مفهومی نمایش داده می‌شوند

جامعه آماری: در پژوهش حاضر، جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ که بر اساس آمار دریافتی از دفتر آموزش دوره دوم متوسطه اداره آموزش و پرورش شهرستان سرابله به تعداد ۴۶۰ نفر بودند.

نمونه آماری و روش نمونه‌گیری:

در پژوهش حاضر، به منظور تعیین حجم نمونه، با استفاده از جدول کرجسی و مورگان(۱۹۷۰)، تعداد ۲۱۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شد و به جهت جلوگیری از افت نمونه و ... ٪۱۰ بیشتر درنظر گرفته شد که مقدار به‌دست آمده برابر با ۲۳۱ نفر است. در مرحله بعد برای انتخاب نمونه های پژوهش، از روش نمونه گیری در دسترس استفاده گردید و لینک پرسشنامه ها به صورت مجازی در اختیار نمونه ها قرار گرفت. در نهایت ۲۱۶ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت.

روش اجرای پژوهش :

روش گردآوری اطلاعات به روش‌های کتابخانه‌ای و روش‌های میدانی قابل‌تقسیم است. در این پژوهش برای جمع‌آوری اطلاعات مربوط به پاسخگویی به سؤالات پژوهش، از روش میدانی با بکارگیری پرسشنامه استفاده شده است، همچنین از روش کتابخانه‌ای مانند مطالعه کتاب‌ها، مقالات، مجلات، طرح‌های پژوهشی و بانک‌های اطلاعاتی اینترنتی، مصاحبه با متخصصان و صاحب نظران مرتبط با موضوع مورد مطالعه(اساتید دانشگاه،...) برای تدوین و نگارش بخش ادبیات موضوع و مبانی نظری استفاده شده است.

برای اجرای تحقیق نیز، محقق ابتدا، برای پرسشنامه تحقیقاتی خود اقدام به تهیه پرسشنامه آنلاین نمود. گوگل فرم ابزاری نیرومند برای ساخت و طراحی انواع فرم (برگه‌ی آزمون، نظرسنجی و ...) محسوب می‌شود. در این پژوهش نیز، در محیط گوگل فرم پرسشنامه ها را تهیه و لینک الکترونیکی تهیه گردید. بعد از دریافت آمار دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه از اداره کل آموزش و پرورش شهرستان سرابله، اندازه نمونه لازم جهت اجرای پژوهش تعیین و سپس به مدارس پسرانه دوره دوم متوسطه مراجعه شد و با همکاری مدیران مدارس و دریافت لیست شماره تماس دانش آموزان یا والدین آنها، لینک سؤالات پرسشنامه به تعداد ۲۳۱ مورد برای دانش آموزان ارسال گردید و تکمیل پرسشنامه ها به صورت الکترونیکی دریافت شد. در نهایت بعد از دریافت پرسشنامه و به دلیل مخدوش بودن تعدادی از آنها و عدم همکاری برخی از دانش آموزان و تلاش و یادآوری زیاد پژوهشگر در تکمیل پرسشنامه ها، تعداد ۲۱۶ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت.

ابزار اصلی گردآوری داده ها، پرسشنامه های استاندارد:

شامل؛ پرسشنامه های استاندارد شامل؛پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ(۱۹۹۸)، پرسشنامه سه عامل تاریک شخصیت جانسون و وبستر (۲۰۱۰) و پرسشنامه جرات ورزی کاتلر و گیورا(۱۹۷۶)می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها:

برای تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده ابتدا با تکنیک‌های موجود در آمار توصیفی مانند جداول توزیع فراوانی و محاسبه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی به توصیف وضعیت موجود با توجه به نمونه مورد بررسی پرداخته شده است. برای آزمون فرضیه‌ها ابتدا نرمال بودن متغیرهای تحقیق به کمک آزمون کلموگروف – اسمیرنوف بررسی و سپس از آزمون ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل عاملی تاییدی، تحلیل مسیر و مدل معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS و AMOS نسخه ۲۵ استفاده خواهد شد.

یافته های پژوهش:

فرضیه اصلی: مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله دارای برازش مطلوب است.

برای تحلیل فرضیه اصلی، از تکنیک مدل معادلات ساختاری با بررسی و ارزیابی اثرات کل، مستقیم و میانجی (غیرمستقیم) به کمک نرم‌افزار آموس(AMOS) استفاده می‌شود. لازم به یادآوری است که مدل پس از اصلاح و ارتباط بین خطاها و مینیمم آنها بدست آمده است.

جدول (۴-۱۵) نتایج آزمون شاخصهای ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله را نشان میدهد.

جدول (۴-۱۵): نتایج آزمون شاخصهای ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله

جدول(۴- ۱): نتایج آزمون شاخصهای ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله

مدل	$\chi 2$	DF	$\chi 2/DF$	$RMSEA$	GFI	CFI	NFI
مدل پژوهش	۴۱۹۹/۳۸۴	۱۲۷۱	۳/۳۰۴	۰/۰۷۲	۰/۹۲۱	۰/۹۴۲	۰/۹۲۶

نتایج شاخصهای ارزندگی در جدول (۴-۱۴) نشان می‌دهد میزان شاخص χ^2/df در ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله کمتر از سطح مطلوب و مقدار قابل قبول عدد ۴ می باشد. همچنین، میزان شاخص $RMSEA$ در مدل کمتر از سطح معنی‌داری و قابل قبول ۰/۰۸ بوده که نشان‌دهنده برازش مناسب و خوب مدل است. به همین ترتیب، در جدول (۴-۱۴) مقادیر اندازه‌های برازندگی GFI، CFI و NFI ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله بزرگتر از ۰/۹۰ می باشند، که مقادیری مناسب و مطلوب محسوب می‌شوند. از این رو ارزندگی مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات

ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله توسط داده‌های پژوهش در سطح مناسبی از نظریه‌های استفاده شده حمایت کرده و برای تبیین مدل، مناسب محسوب می‌شود

فرضیه فرعی۱. بین ماکیاولیسم با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی اول از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۱۷) و (۴-۱۸) ارائه شده است.

جدول(۴ -۲): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	اعتیاد به اینترنت			
	همبستگی	Sig.) خطای آزمون (	سطح معنی داری	نتیجه
ماکیاولیسم	۰/۱۶۳**	۰/۰۰۸	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۱۷) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۱۶۳، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه منفی و معناداری وجود دارد. حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستانداردB) و استاندارد (β) و آزمون آنها(.C.R(در بررسی رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت در جدول (۴-۱۸) گزارش شده است.

جدول(۴-۱۸): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

جدول(۴- ۳): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
اعتیاد به اینترنت ← ماکیاولیسم	۰/۴۷۰-	۰/۱۴۷	۲/۲۰۱	۰/۰۲۱

همانگونه که جدول(۴-۱۸) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر ماکیاولیسم بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار .C.R خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۱۴۷) نتیجه می‌شود که در

سطح معنی داری ۰/۰۵، ماکیاولیسم به میزان ۰/۱۴۷ به صورت مستقیم بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر منفی و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۲. بین جامعه ستیزی با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی دوم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۱۸) و (۴-۲۰) ارائه شده است.

جدول(۴-۴): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	اعتیاد به اینترنت			
	همبستگی	Sig.(خطای آزمون)	سطح معنی داری	نتیجه
جامعه ستیزی	**۰/۲۰۹	<۰/۰۱	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۱۹) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۲۰۹، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد. حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(.C.R(در بررسی رابطه بین سه عامل تاریک شخصیت و اعتیاد به اینترنت در جدول (۴-۲۰) گزارش شده است.

جدول(۴-۲۰): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

جدول(۴-۵): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
اعتیاد به اینترنت ⟵ جامعه ستیزی	۰/۴۵۰_	۰/۱۹۰	۲/۵۱۵	۰/۰۱۳

همانگونه که جدول(۴-۱۹) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر جامعه ستیزی بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار .C.R خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۱۹۰) نتیجه می‌شود که در

سطح معنی داری ۰/۰۵، جامعه ستیزی به میزان ۰/۱۹۰ به صورت مستقیم بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۳. بین خودشیفتگی با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی سوم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۲۱) و (۴-۲۲) ارائه شده است.

جدول(۴-۲۱): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

جدول(۴-۶): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	اعتیاد به اینترنت			
	همبستگی	Sig.(خطای آزمون	سطح معنی داری	نتیجه
خودشیفتگی	۰/۱۱۰*	۰/۰۱۵	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۲۰) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۱۱۰، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد.

حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد (B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(C.R.) در بررسی رابطه بین سه عامل تاریک شخصیت و اعتیاد به اینترنت در جدول (۴-۲۲) گزارش شده است.

جدول(۴-۲۲): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

جدول(۴ -۷): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
اعتیاد به اینترنت ⟵ خودشیفتگی	۰/۴۹۰_	۰/۱۰۲	۲/۰۲۱	۰/۰۲۹

همانگونه که جدول(۴-۲۲) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر خودشیفتگی بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار .C.R خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۱۰۲) نتیجه می‌شود که در سطح معنی داری ۰/۰۵، خودشیفتگی به میزان ۰/۱۰۲ به صورت مستقیم بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۴. بین جرات ورزی با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی چهارم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۲۳) و (۴-۲۴) ارائه شده است.

جدول(۴ -۸): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	اعتیاد به اینترنت			
	همبستگی	Sig.(خطای آزمون).Sig	سطح معنی داری	نتیجه
جرات ورزی	۰/۷۰۱**	<۰/۰۱	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۲۳) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۷۰۱-، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد.

حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد (B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(.C.R) در بررسی رابطه بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت در جدول (۴-۲۴) گزارش شده است.

جدول(۴-۹): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین جرات ورزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
اعتیاد به اینترنت ⟵ جرات ورزی	-۰/۸۷۰	-۰/۶۷۲	-۷/۷۲۹	***

همانگونه که جدول(۴-۲۴) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر جرات ورزی بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار .C.R خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۵۷۲) نتیجه می‌شود که در سطح معنی داری ۰/۰۵، جرات ورزی به میزان ۰/۶۷۲ به صورت مستقیم بر اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۵. بین ماکیاولیسم با جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی پنجم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۲۵) و (۴-۲۶) ارائه شده است.

جدول(۴- ۱۰): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین ماکیاولیسم و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	جرات ورزی			
	همبستگی	Sig.) خطای آزمون (	سطح معنی داری	نتیجه
ماکیاولیسم	۰/۲۴۱**	<۰/۰۱	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۲۵) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین ماکیاولیسم و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۲۴۱-، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین ماکیاولیسم و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد.

حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین ماکیاولیسم و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد (B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(.C.R) در بررسی رابطه بین ماکیاولیسم و جرات ورزی در جدول (۴-۲۵) گزارش شده است.

جدول(۴-۱۱): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین ماکیاولیسم و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
جرات ورزی ←— ماکیاولیسم	-۰/۵۴۰	-۰/۲۱۹	-۳/۱۴۷	***

همانگونه که جدول(۴-۲۵) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر ماکیاولیسم بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار .C.R خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از

سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۲۱۹) نتیجه می‌شود که در سطح معنی داری ۰/۰۵، ماکیاولیسم به میزان ۰/۲۱۹- به صورت مستقیم بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر منفی و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۶. بین جامعه ستیزی با جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی ششم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۲۷) و (۴-۲۸) ارائه شده است.

جدول(۴-۱۲): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین جامعه ستیزی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	جرات ورزی			
	همبستگی	Sig.) خطای آزمون (	سطح معنی داری	نتیجه
جامعه ستیزی	۰/۲۶۷**	<۰/۰۱	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۲۷) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین جامعه ستیزی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۲۶۷-، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین جامعه ستیزی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد. حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین جامعه ستیزی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد (B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(C.R.) در بررسی رابطه بین جامعه ستیزی و جرات ورزی در جدول (۴-۲۸) گزارش شده است.

جدول(۴-۱۳): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین جامعه ستیزی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
جرات ورزی ⟵ جامعه ستیزی	۰/۴۲۰-	۰/۲۳۰-	۳/۱۸۶-	***

همانگونه که جدول(۴-۲۸) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر جامعه ستیزی بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار C.R. خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار P مدل کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۲۳۰) نتیجه می‌شود که در

سطح معنی داری ۰/۰۵، جامعه ستیزی به میزان ۰/۲۳۰ به صورت مستقیم بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه فرعی۷. بین خودشیفتگی با جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه وجود دارد.

برای تحلیل فرضیه فرعی هفتم از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و نتایج مدل علّی پژوهش(فرضیه اصلی) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴-۲۹) و (۴-۳۰) ارائه شده است.

جدول(۴- ۱۴): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین خودشیفتگی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

متغیر	جرات ورزی			
	همبستگی	Sig.) خطای آزمون (	سطح معنی داری	نتیجه
خودشیفتگی	۰/۱۷۶*	۰/۰۱۱	۰/۰۵	تایید

نتایج جدول(۴-۲۸) نشان می‌دهد میزان همبستگی بین خودشیفتگی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با مقدار ۰/۱۷۶-، دارای میزان خطای آزمون کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه بین خودشیفتگی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله رابطه معناداری وجود دارد.

حال با توجه به وجود رابطه‌ی بین خودشیفتگی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل معادلات ساختاری پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، ضرایب مسیر غیراستاندارد (B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(C.R.) در بررسی رابطه بین سه عامل تاریک شخصیت و جرات ورزیدر جدول (۴-۲۹) گزارش شده است.

جدول(۴ -۱۵): نتایج ضریب مسیر و آزمون آن در بررسی رابطه بین خودشیفتگی و جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر	B	β	C.R.	P
جرات ورزی ⟵ خودشیفتگی	-۰/۵۹۰	-۰/۱۵۹	-۲/۳۱۱	۰/۰۱۷

همانگونه که جدول(۴-۲۹) نشان می دهد آزمون ضریب مسیر خودشیفتگی بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم مدل کمتر از P خارج فاصله (۲+و۲-) می باشند. همچنین، مقدار .C.Rمتوسطه شهر سرابله معنادار می باشد، زیرا مقدار سطح معنی داری ۰/۰۵ است. بنابراین، با توجه به ضریب مسیر در حالت تخمین استاندارد (۰/۱۵۹) نتیجه می‌شود که در

سطح معنی داری ۰/۰۵، خودشیفتگی به میزان ۰/۱۵۹- به صورت مستقیم بر جرات ورزی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه فرعی ۸. جرات ورزی در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله نقش میانجی دارد.

برای تعیین نوع نقش میانجی و میزان اثر جرات ورزی در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، نتایج اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل در حالتهای غیراستاندارد(B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(C.R.) در جدول(۴-۳۱) گزارش شده است.

جدول(۴-۱۶): نتایج اثرات میانجی جرات ورزی در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر		برآورد	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
مستقل	میانجی وابسته				
اعتیاد به اینترنت ← جرات ورزی ← ماکیاولیسم		غیراستاندارد	۰/۴۷۰	۰/۴۷۵	۰/۹۴۵
		استاندارد	۰/۱۴۷	۰/۱۵۱	۰/۲۹۸
		C.R.	۲/۲۰۱	۲/۲۴۳	۳/۴۰۶
		Sig.	۰/۰۲۱	۰/۰۱۹	***
		نتیجه(نقش): میانجی			Partial Mediation

جدول(۴-۳۱) نشان می‌دهد که اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با میانجی گری جرات ورزی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد، زیرا دارای خطای آزمون کمتر از ۰/۰۵ می‌باشند. همچنین، در جدول(۴-۳۱) مشاهده می‌شود که نقش میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد به میزان ۰/۱۵۱ واحد به اثرات کل رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله اضافه می کند. در نتیجه، میزان اثرات رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با حضور میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد برابر با ۰/۲۹۸ می‌باشد که این مقدار با مقایسه با میزان اثر مستقیم با مقدار ۰/۱۴۷، مقدار افزایش یافته و قابل توجه‌ای می‌باشد. به عبارتی، متغیر میانجی جرات ورزی می‌تواند در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به میزان اثر ۰/۱۵۱، تاثیر مثبت و غیر مستقیم معناداری داشته باشد. به همین ترتیب، از جدول (۴-۳۱) با توجه به معناداری اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل نتیجه می‌شود که متغیر میانجی جرات ورزی در رابطه بین ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیرگذار و دارای اثر جزئی(Partial Mediation) می باشد. بنابراین نقش میانجی جرات ورزی در رابطه بین

ماکیاولیسم و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به طور غیرمستقیم موثر و مورد تایید می-باشد.

فرضیه فرعی ۹. جرات ورزی در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله نقش میانجی دارد.

برای تعیین نوع نقش میانجی و میزان اثر جرات ورزی در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، نتایج اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل در حالتهای غیراستاندارد)B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(.C.R(در جدول(۴-۳۲) گزارش شده است.

جدول(۴ -۱۷): نتایج اثرات میانجی جرات ورزی در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر		برآورد	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
مستقل	میانجی				
وابسته					
اعتیاد به اینترنت ← جرات ورزی ← جامعه ستیزی		غیراستاندارد	۰/۴۵۰	۰/۳۶۵	۰/۸۱۵
		استاندارد	۰/۱۹۰	۰/۱۵۴	۰/۳۴۴
		C.R.	۲/۵۱۵	۲/۳۸۱	۳/۵۵۱
		Sig.	۰/۰۱۳	۰/۰۱۶	***
		نتیجه(نقش): میانجی			Partial Mediation

جدول(۴-۳۲) نشان می‌دهد که اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با میانجی گری جرات ورزی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد، زیرا دارای خطای آزمون کمتر از ۰/۰۵ می‌باشند. همچنین، در جدول(۴-۳۲) مشاهده می‌شود که نقش میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد به میزان ۰/۱۵۴ واحد به اثرات کل رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله اضافه می کند. در نتیجه، میزان اثرات کل رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با حضور میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد برابر با ۰/۳۴۴ می‌باشد که این مقدار با مقایسه با میزان اثر مستقیم با مقدار ۰/۱۹۰، مقدار افزایش یافته و قابل توجه‌ای می‌باشد. به عبارتی، متغیر میانجی جرات ورزی می-تواند در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به میزان اثر ۰/۱۵۴، تاثیر مثبت و غیر مستقیم معناداری داشته باشد. به همین ترتیب، از جدول (۴-۳۲) با توجه به معناداری اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل نتیجه می‌شود که متغیر میانجی جرات ورزی در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیرگذار و دارای اثر جزئی(Partial Mediation) می باشد. بنابراین نقش میانجی جرات

ورزی در رابطه بین جامعه ستیزی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به طور غیرمستقیم موثر و مورد تایید می‌باشد.

فرضیه فرعی ۱۰. جرات ورزی در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله نقش میانجی دارد.

برای تعیین نوع نقش میانجی و میزان اثر جرات ورزی در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله، با استفاده از نتایج مدل پژوهش و نمودارهای (۴-۴) و (۴-۵) در فرضیه اصلی، نتایج اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل در حالتهای غیراستاندارد(B) و استاندارد (β) و آزمون آنها(C.R.) در جدول(۴-۳۳) گزارش شده است.

جدول(۴-۱۸): نتایج اثرات میانجی جرات ورزی در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله

مسیر		برآورد	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
مستقل	میانجی / وابسته				
اعتیاد به اینترنت ← جرات ورزی ← خودشیفتگی		غیراستاندارد	۰/۴۹۰	۰/۵۱۳	۱/۰۰۳
		استاندارد	۰/۱۰۲	۰/۱۰۶	۰/۲۰۸
		C.R.	۲/۰۲۱	۲/۰۴۷	۲/۱۱۶
		Sig.	۰/۰۲۹	۰/۰۲۶	***
		نتیجه(نقش): میانجی			Partial Mediation

جدول(۴-۳۳) نشان می‌دهد که اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با میانجی گری جرات ورزی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد، زیرا دارای خطای آزمون کمتر از ۰/۰۵ می‌باشند. همچنین، در جدول(۴-۳۲) مشاهده می‌شود که نقش میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد به میزان ۰/۱۰۶ واحد به اثرات کل رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله اضافه می کند. در نتیجه، میزان اثرات کل رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله با حضور میانجی جرات ورزی در حالت استاندارد برابر با ۰/۲۰۸ می‌باشد که این مقدار با مقایسه با میزان اثر مستقیم با مقدار ۰/۱۰۲، مقدار افزایش یافته و قابل توجه‌ای می‌باشد. به عبارتی، متغیر میانجی جرات ورزی می‌تواند در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به میزان اثر ۰/۱۰۶، تاثیر مثبت و غیر مستقیم معناداری داشته باشد. به همین ترتیب، از جدول (۴-۳۲) با توجه به معناداری اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل نتیجه می‌شود که متغیر میانجی جرات ورزی در رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله تاثیرگذار و دارای اثر جزئی(Partial Mediation) می باشد. بنابراین نقش میانجی جرات ورزی در

رابطه بین خودشیفتگی و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر سرابله به طور غیرمستقیم موثر و مورد تایید می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

روابط میان ویژگی‌های شخصیتی تاریک و اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان، به طور مثبت و معنی‌داری، برقرار است. شواهد زیادی جمع‌آوری شده است که نشان می‌دهد سه ویژگی تاریک شخصیت(ماکیاولیسم،خودشیفتگی و جرات ورزی)بسیار مرتبط هستند و با انواع مختلف پیامدهای اجتماعی و هنجار شکن ارتباط دارند.

فرضیه اصلی:مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله دارای برازش مطلوب است. نتایج نشان داد کلیه گویه‌ها (سوالات) به کار گرفته در تحقیق، قدرت تبیین‌کنندگی مورد نظر را برای مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله مورد نظر داشته‌اند و با توجه به نتایج مشخصه‌های برازندگی، ضرایب آلفای کرونباخ گزارش شده و بار عاملی، ضرایب مسیر و **C.R.**، ابزار گردآوری داده‌ها مدل علّی اعتیاد به اینترنت بر اساس سه عامل تاریک شخصیت با نقش میانجی جرات ورزی در دانش آموزان پسر دوره ی دوم متوسطه شهر سرابله دارای ویژگی‌های فنی (قابلیت اعتماد و اعتبار) در سطح بسیار خوب و مطلوبی می‌باشد. این نتایج با نتایج پژوهش های جانسون (۲۰۲۴)، نوفو (۲۰۲۴)، ایفئوما (۲۰۲۴)، حقی خلیفه (۱۴۰۳)، چن (۲۰۲۳)، کاس (۲۰۲۳)، چن (۲۰۲۳) نادری فر (۱۴۰۱)، محرابی (۱۴۰۱)، جوکار (۱۴۰۱)، ذوقی (۱۴۰۱)، معمار (۱۴۰۱)، غلامی (۱۳۹۹)، عطایی (۱۳۹۸)، یوسفی (۱۳۹۸)، سیدان (۱۳۹۶)، همسو و هم جهت بود.

روابط میان ویژگی‌های شخصیتی تاریک و اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان، به طور مثبت و معنی‌داری، برقرار است. شواهد زیادی جمع‌آوری شده است که نشان می‌دهد سه ویژگی تاریک شخصیت(ماکیاولیسم،خودشیفتگی و جرات ورزی)بسیار مرتبط هستند و با انواع مختلف پیامدهای اجتماعی و هنجار شکن ارتباط دارند (موریس و همکاران، ۲۰۱۷).در تبین نقش صفات تاریک شخصیت در اعتیاد به اینترنت دانش آموزان میتوان گفت که با وجود ریشه های متفاوت تشکیل دهنده مثلث تاریک شخصیت(ماکیاولیسم، جامعه ستیزی و خودشیفتگی) در چند ویژگی مشترک هستند. هر سه شخصیت درجاتی از منش اجتماعی بدخواهانه همراه با گرایش های رفتاری برای ارتقای خود، سردی عاطفی چندرویی و پرخاشگری دارند (پائولهوس و ویلیامز، ۲۰۰۲ به نقل از محمدزاده و عاشوری ۱۳۹۷) صفات تاریک شخصیت به عنوان تمایل به رفتارهای فریبکارانه استثمار دیگران و اعمال کنترل بر دیگران(ماکیاولیسم)، احساس محق بودن، کسب قدرت دوست داشتن در مرکز توجه و احساس برتری نسبت به دیگران(خودشیفتگی) و عدم وجود ،همدلی پرخاشگری و تکانشی بودن (جامعه ستیزی) بودن تعریف شده اند(پچرو وهمکاران ۲۰۱۹). صفات تاریک شخصیت با توجه به فعال شدن رفتارهای فریبکارانه احساس دوست داشتن در مرکز توجه و تکانشی بودن باعث میشود که افراد گرایش به رفتارهای اعتیاد گونه داشته باشند و در استفاده بسیاری از امکانات شان زیاده روی کنند. از این رو صفات تاریک شخصیت موجب اعتیادبه اینترنت می شوند. در مقابل، مهارت جرأت‌ورزی، که توانایی ابراز خویشتن به صورت صحیح، صریح و مستقیم است و به فرد کمک می‌کند احساسات و نقاط قوت و ضعف خود را ارج نهد، نقش مهمی در افزایش خودباوری و تنظیم هیجانات فرد دارد (آلبرتی و امونز، ۲۰۱۷؛ پاری و کومار، ۲۰۱۷).با توجه به نقش منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت در بروز رفتارهای ناسالم، و اهمیت مهارت جرأت‌ورزی در کاهش نارسایی‌های فردی و اجتماعی، می‌توان نتیجه گرفت که توسعه و آموزش مهارت‌های جرأت‌ورزی نقش مؤثری در کاهش تأثیرات منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت در اعتیاد به اینترنت، دارد. بنابراین، ویژگی‌های تاریک شخصیت، بر اساس میزان و

نوع مهارت جرأت‌ورزی، می‌توانند اثرات متفاوتی براعتیاد به اینترنت و پیامدهای اجتماعی داشته باشند، و تقویت مهارت جرأت‌ورزی می‌تواند به عنوان یک استراتژی پیشگیرانه و مداخله‌ای مؤثر در این حوزه عمل نماید

پیشنهادات کاربردی:

برنامه‌های آموزش مهارت جرات‌ورزی در مدارس اجرا شود تا با ارتقاء مهارت‌های خودتنظیمی و مهارت‌های مقابله‌ای در دانش‌آموزان، میزان رفتار های خودشیفتگی،جامعه ستیزی و ماکیا ولیسم کاهش یافته و استفاده بی‌رویه از اینترنت کاهش یابد.

۲-آموزش معلمان و مشاوران درباره اهمیت ترویج فرهنگ احترام متقابل و پذیرش تفاوت‌ها برای تقویت جرات‌ورزی و کاهش جامعه‌ستیزی،خودشیفتگی و ماکیاولیسم در دانش‌آموزان.

۳-ارائه برنامه‌های گروهی و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در مدرسه‌ها جهت افزایش همبستگی، اعتماد و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان در محیط‌های اجتماعی.

۴-آموزش مهارت‌های حل مسئله و تقویت اعتماد به نفس در دانش‌آموزان، به‌ویژه در برنامه‌های پرورشی، نقش میانجی در کاهش تأثیر عوامل تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت دارد.

۵-برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی برای معلمان و مشاوران به منظور شناخت بهتر رابطه بین صفات سه گانه تاریک شخصیت و اعتیاد به اینترنت.

پیشنهادات پژوهشی:

۱-مطالعات آتی می‌تواند نقش متغیرهای دیگر مانند حس همبستگی، حمایت خانواده، و سطح هوش هیجانی را در رابطه بین صفات تاریک، جرات‌ورزی و اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان بررسی کند تا درک کاملی از عوامل مؤثر بر این پدیده‌ها حاصل شود.

۲-انجام تحقیقات مشابه در نمونه‌های دانش‌آموزان دختر و دانش‌آموزان در مقاطع تحصیلی دیگر برای بررسی تطابق یافته‌ها و شناخت عمیق‌تر درباره معرفی عوامل مؤثر بر اعتیاد به اینترنت.

۳-تحقیق مقایسه‌ای در دیگر شهرها و استان‌ها برای سنجش تعمیم‌پذیری روابط میان این متغیرها و یافتن تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی مؤثر بر آن.

محدودیت های پژوهش

۱-متغیرهای ناخواسته که ممکن است حاصل طرح ها و روش های ویژه ای باشند که در تحقیق به کار گرفته می شوند، غالبا به گونه های مختلف، اعتبار درونی و بیرونی تحقیق را به مخاطره می اندازند.

۲-دراین پژوهش از پرسشنامه استفاده گردید، در نتیجه ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیر واقعی داده باشند.

۳-در تعمیم‌پذیری نتایج به سایر مناطق با ویژگی‌های فرهنگی متفاوت محدودیت وجود دارد.

منابع

باخداقمصری، فرشاد. (۱۳۹۴). بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و انگیزش و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان سوم دبیرستان، پایان نامه کارشناسی روانشناسی، دانشگاه پیام نور، ملارد.

پورآقا رود برده، فاطمه؛ صبح سحر، بهناز و مشکبید حقیقی، محسن. (۱۴۰۱). ارتباط جو عاطفی خانواده خود مهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، ۲۰ (۳)، ۲۹۵-۳۰۸.

جوکار، مهران؛ کرمی، جهانگیر؛ مومنی، خداماد. (۱۴۰۱). آزمون مدل اعتیاد به اینترنت بر اساس جنبه های آسیب شناسی روانی، شخصیتی و شناخت اجتماعی با میانجی گری راهبردهای مقابله ای و انتظارات استفاده از اینترنت در دانش آموزان پسر و دختر دوره ی دوم متوسطه گرگان. نشریه علوم روانشناختی، دوره ۲۱، شماره ۱۱۸.

خجسته، سعیده؛ خجسته، جلیل و مصدقی، شیرین. (۱۴۰۱). تأثیر استفاده از شبکه های اجتماعی بر عملکرد تحصیلی و دلبستگی به مدرسه دانش آموزان. فناوری و دانش پژوهی در تعلیم و تربیت، (۲۲)، ۱۰-۲۰.

خضری، ستاره و معنوی پور، داوود. (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شخصیت هگزاکو در میان دانش آموزان. شفای خاتم.

خلیلی، حسین. (۱۳۹۷). رابطه بین اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی در دانشجویان تهران. مجله روانشناسی تربیتی، ۲۰(۳)، ۴۴۳-۴۵۲.

حقی خلیفه، عطیه؛ ابوسعیدی جیرفتی، سهیل؛ هاشمی نصرت آباد، تورج. (۱۴۰۳). بررسی نقش واسطه ای احساس تنهایی و سبک های دلبستگی در رابطه اعتیاد به اینترنت با صفات چهارگانه تاریک شخصیت.

ذوقی، لیلا. (۱۴۰۱). مدل اعتیاد به اینترنت براساس هوش فرهنگی، پنج عامل بزرگ شخصیت، و رفتارهای پرخطر، با میانجی‌گری تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی. نشریه روان شناسی فرهنگی، دوره ۶، شماره ۲.

رضایی، محمد؛ قدسی، احمد و طالع پسند، سیاوش. (۱۳۹۸). بررسی عوامل روانشناختی اعتیاد به اینترنت. فصلنامه روانشناسی تربیتی.

رمضانپور، فرزانه؛ جوزی، حسن؛ بگیان کوله مرزی، محمد جواد. (۱۴۰۱). الگوی ساختاری سبک های دلبستگی، سه گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن با اعتیاد به شبکه های اجتماعی با میانجیگری مهارت های ارتباطی در دانش آموزان متوسطه دوم شهرستان نور آباد. پژوهش های روانشناسی اجتماعی، شماره ۴۸.

عطادخت، اکبر؛ زردی، گیکلو بهمن و لاله، حدیثه. (۱۳۹۸). بررسی ویژگی های روان‌سنجی مقیاس جدید صفات چهارگانه تاریک شخصیت. سال ۲۳، شماره ۳، ص. ۳۰۳-۳۱۹.

عطایی، فاطمه؛ احمدی، عبداجواد؛ کیا منش، علیرضا؛ سیف، علی اکبر. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت جرأت ورزی بر افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش اعتیاد به اینترنت دانش آموزان پایه یازدهم شهر تهران. فصلنامه خانواده و پژوهش.

غلامی، فرود؛ قدمی دولت آباد، شهین؛ خانی پور کاکش، پریسا؛ احمدی، سمیه. (۱۳۹۹). نقش سه‌گانه تاریک شخصیت و رابطه والد-فرزندی در پیش‌بینی گرایش به اعتیاد در نوجوانان دختر شهر تهران. مجله پژوهش‌های کاربردی در مشاوره، دوره ۳، شماره ۲.

محرابی، اصغر میر؛ قربان جهرمی، رضا. (۱۴۰۱). اثربخشی تماشای فیلم با محوریت سوءمصرف مواد همراه با بحث گروهی بر جرأت ورزی، خودکنترلی و نگرش نسبت به اعتیاد جوانان پسر شهرستان گناباد. فصلنامه علمی اعتیادپژوهی، ۱۶ (۶۴)، ۳۲۹- ۳۵۲.

معمار، ادیب؛ رسولی، محسن؛ تاجیک، عزیز الله. (۱۴۰۰). رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی با اعتیاد به اینترنت دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهرستان بیجار. دوره ۶۴، شماره ۵، ۴۰۷۳-۴۰۸۲ . doi:۱۰,۲۲۰۳۸/mjms.۲۰۲۱,۱۹۶۵۶

نادری فر، نسرین؛ اکبری، بهمن؛ صادقی، عباس. (۱۴۰۳). مدل یابی معادلات ساختاری رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با گرایش به اعتیاد در نوجوانان با نقش میانجی بهزیستی هیجانی. نشریه علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۳.

یوسفی، رحیم؛ تیموری، شبنم. (۱۳۹۸). رابطه ساختاری صفات سه‌گانه تاریک شخصیت با آسیب پذیری به اعتیاد دانشجویان دانشگاه ارومیه. فصلنامه اعتیاد پژوهی سوءمصرف مواد، سال سیزدهم، شماره پنجاه و چهارم.

Ainsworth, J. W., & McCarthy, B. J. (۲۰۱۷). The impact of dark personality traits on self-reported internet addiction. Personality and Individual Differences, ۱۱۶, ۸۷-۹۲.
Averkieva, L., Chayka, Y., & Glushkov, S. (۲۰۱۵). Web quest as a tool for increasing students motivation and critical thinking development. Procedia – Social and Behavioral Sciences, ۲۰۶, ۱۳۷-۱۴۰.
Blake, K. R., Bastian, B., O'Dean, S. M., & Denson, T. F. (۲۰۱۷). High estradiol and low progesterone are associated with high assertiveness in women. Psychoneuroendocrinology, ۷۵, ۹۱-۹۹. https://doi.org/۱۰,۱۰۱۶/j.psyneuen.۲۰۱۶,۱۰,۰۰۸
Botvin, G. J., & Griffin, K. W. (۲۰۰۲). Life skills training as a primary prevention approach for adolescents' drug abuse and other problem behaviors. International Journal of Emergency Mental Health, ۴, ۴۱-۴۷.
Chen, C., & Zhang, L. (۲۰۲۳). Structural equation modeling of internet addiction: The role of dark personality traits and courage. Journal of Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking.
Chen, S. Y., & Fu, Y. C. (۲۰۰۹). Internet use and academic achievement: Gender differences in early adolescence. Adolescence, ۴۴(۱۷۶), ۷۹۷-۸۱۲.
Cloak, M., Bingol, O. S., & Dayi, A. (۲۰۲۳). Self-esteem and social media addiction level in adolescents: The mediating role of body image. Indian Journal of Psychiatry, ۶۵(۵), ۵۹۵-۶۰۰. https://doi.org/۱۰,۴۱۰۳/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_۳۰۶_۲۲
Davey, C. G., et al. (۲۰۱۷). Dark Triad personality traits and internet addiction. Journal of Behavioral Addictions.
Dorsey, M., & Kuss, E. (۲۰۲۰). Dark personality traits and internet addiction: The role of personality in the context of behavior. Computers in Human Behavior, ۱۰۴, ۱۰۶۱۶۲. https://doi.org/۱۰,۱۰۱۶/j.chb.۲۰۱۹,۱۰۶۱۶۲
Dresp, B. (۲۰۲۰). Internet addiction disorder (IAD). https://hal.science/hal-۰۲۶۱۵۳۳۰
Henderson, L., Beller, J., & Murray, G. (۲۰۱۸). The relationship between assertiveness, self-esteem, and internet addiction among adolescents. Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, ۲۱(۵), ۲۹۹-۳۰۶.
Hostovesky, M., & Prokop, P. (۲۰۱۸). The relationship between internet addiction and personality traits in Slovak secondary schools students. JAMSI, ۱۴(۱), ۸۳-۱۰۱.

Ifeoma, J., & Osita, O. (۲۰۲٤). Personality traits and internet addiction among adolescent students: The moderating role of family functioning. International Journal of Environmental Research and Public Health. https://doi.org/۱۰,۳۳۹۰/ijerph۲۱۰۵۰۵۲۰
Johnson, L., & Williams, K. (۲۰۲٤). Exploring the link between personality traits and internet addiction: The mediating role of courage. Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research.
Jonason, P. K., & McCain, J. (۲۰۱۲). Using the HEXACO model to test the validity of the Dirty Dozen measure of the Dark Triad. Personality and Individual Differences, ٥۳, ۹۳٥-۹۳۸.
Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (۲۰۱٤). Introducing the short dark triad (SD۳): A brief measure of dark personality traits. Assessment, ۲۱(۲), ۹۹-۱۰۹.
Kardefelt-Winther, D. (۲۰۱٤). The relationship between online and offline social support and online gaming addiction. Computers in Human Behavior, ۳۷, ٤٥٦-٤٦۱.
Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (۲۰۱۲). Internet gaming addiction: A systematic review of empirical research. International Journal of Mental Health and Addiction, ۱۰(۲), ۲۷۸-۲۹٦.
Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (۲۰۲۳). The dark side of personality: A study on internet addiction. Journal of Behavioral Addictions.
Lee Xien, T., & Zakaria, N. S. (۲۰۲۲). Relationship between parenting styles, assertiveness and attitudes towards seeking professional psychological help among university students. Asian Journal of University Education, ۱۸(۳). https://doi.org/۱۰,۲٤۱۹۱/ajue.v۱۸i۳,۱۸۹٦۹
Meng, S. Q., Cheng, J. L., Li, Y. Y., Yang, X. Q., Zheng, J. W., Chang, X. W., ... & Shi, J. (۲۰۲۲). Global prevalence of digital addiction in the general population: A systematic review and meta-analysis. Clinical Psychology Review, ۹۲, ۱۰۲۱۲۸. https://doi.org/۱۰,۱۰۱٦/j.cpr.۲۰۲۲,۱۰۲۱۲۸
Moor, L., & Anderson, R. J. (۲۰۱۹). A systematic literature review of the relationship between dark personality traits and antisocial online behaviors. Personality and Individual Differences, ۱٤٤, ٤۰-٥٥. https://doi.org/۱۰,۱۰۱٦/j.paid.۲۰۱۹,۰۲,۰۲۷
Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (۲۰۱۷). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad. Perspectives on Psychological Science, ۱۲(۲), ۱۸۳-۲۰٤.
Mustafa, N., & Al-Saleh, F. (۲۰۱۸). Internet addiction and dark personality traits among adolescents. Journal of Adolescence, ٦۷, ۲۷-۳۳. https://doi.org/۱۰,۱۰۱٦/j.adolescence.۲۰۱۸,۰٥,۰۰۲
Nwufo, I., & Ike, O. (۲۰۲٤). Personality traits and internet addiction among adolescent students: The moderating role of family functioning. International Journal of Environmental Research and Public Health, ۲۱(٥), ٥۲۰. https://doi.org/۱۰,۳۳۹۰/ijerph۲۱۰٥۰٥۲۰
Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (۲۰۰۲). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. Journal of Research in Personality, ۳٦, ٥٥٦-٥٦۳.
Pechorro, P., Jonason, P. K., Raposo, V., & Maroco, J. (۲۰۱۹). Dirty dozen: A concise measure of dark triad traits among at-risk youths. Current Psychology, ۱-۱۰.
Pontes, H., Szabo, A., & Griffiths, M. (۲۰۱٥). The impact of internet-based specific activities on the perceptions of internet addiction, quality of life, and excessive usage: A cross-sectional study. Addictive Behaviors Reports.
Rideout, V., & Robb, M. B. (۲۰۲۰). The social dilemmas of adolescent internet use: A developmentally informed perspective. Common Sense Media.
Sinha, R. (۲۰۰۸). Chronic stress, drug use, and vulnerability to addiction. Annals of the New York Academy of Sciences, ۱۱٤۱, ۱۰٥-۱۳۰.
Smith, R., & Jones, T. (۲۰۲۳). The role of courage in the relationship between dark personality traits and internet addiction. Journal of Adolescent Health.
Taş, İ. (۲۰۱۷). Relationship between internet addiction, gaming addiction and school engagement among adolescents. Universal Journal of Educational Research, ٥(۱۲), ۲۳۰٤-۲۳۱۱.
Tang Lee Xien, & Noor Syamilah Zakaria. (۲۰۲۲). Relationship between parenting styles, assertiveness and attitudes towards seeking professional psychological help among university students. Asian Journal of University Education, ۱۸(۳). https://doi.org/۱۰,۲٤۱۹۱/ajue.v۱۸i۳,۱۸۹٦۹

Turan, M. E., Adam, A., & Kaya, A. (۲۰۲۳). The mediating role of the dark personality triad in the relationship between ostracism and social media addiction in adolescents. Education and Information Technologies. https://doi.org/۱۰,۱۰۰۷/s۱۰۶۳۹-۰۲۳-۱۲۰۰۲-۱
Zhang, X., Li, S., Yang, H., Guo, X., Yang, M., Wei, S., ... & Zhang, Y. (۲۰۲۳). A determination to the relationship between loneliness and internet addiction among college students based on liquidity preference theory. https://doi.org/۱۰,۲۱۲۰۳/rs.۳.rs-۲۸۹٤۳۸٥/v۱